

DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Nelea Budăi

Ion Muruianu și Virgiliu Buhnaci

examinând în ordine de recurs, recursul declarat de societatea cu răspundere limitată "BPM-Plus" împotriva încheierii Judecătoria Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018, emisă în cauza civilă la cererea depusă de Lidia Vița împotriva societății cu răspundere limitată "BPM-Plus" cu privire la contestarea hotărârii arbitrale,

c o n s t a ț ă:

La data de 06 iunie 2018, avocatul Stela Sandu în interesele Lidiei Vița a depus în instanța de judecată cererea împotriva SRL "BPM-Plus" cu privire la contestarea hotărârii arbitrale din 12 martie 2018, pronunțată de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, la cererea de arbitraj depusă de SRL "BPM-Plus" împotriva Lidiei Vița (f.d. 2-8).

În motivarea cererii depuse, Lidia Vița a invocat că prin hotărârea Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 12 martie 2018, s-a admis integral cererea de arbitraj depusă de SRL "BPM-Plus" și s-a încasat de la Lidia Vița în beneficiul SRL "BPM-Plus" datoria contractuală în mărime de 276311,92 lei, penalitatea contractuală în mărime de 276311,92 lei și contravaloarea taxei de arbitraj mărime de 14407,72 lei, în total suma de 567031,56 lei.

Susține că la 13 decembrie 2016, a fost încheiat contractul de fidejusiune între SRL "BPM-Plus" și Lidia Vița, ultima asumându-și obligația să achite în cazul neexecutării de către SRL "Regina Bucatelor" a datoriei sale față de SRL "BPM-Plus", care constituie suma de 374631,52 lei.

Afirmă că la 16 octombrie 2017, SRL "BPM-Plus" a depus o cerere de validare a creanțelor de la debitorul SRL "Regina Bucatelor", în cererea dată fiind menționat faptul că la data de 13 martie 2017, în contul stingerii datoriei a fost transferată suma de 50000 lei.

Indică că la data de 16 octombrie 2017, soldul datoriei constituia suma de 276311,92 lei, această sumă fiind validată de către Curtea de Apel Bălți la 30 octombrie 2017.

Precizează că SRL "Regina Bucatelor" în prezent se află în proces de insolabilitate și astfel nu se cunoaște dacă aceasta va putea să achite datoria în mărime de 276311,92 lei față de SRL "BPM-Plus".

Consideră că SRL "BPM-Plus" urmărește scopul de a încasa dublu datoria în cadrul procedurii de insolabilitate și pe cale arbitrală.

Menționează că la înaintarea cererii de arbitraj, SRL "BPM-Plus" a tănuțit faptul că suma datoriei a fost deja validată de Curtea de Apel Bălți și consideră că acest fapt ar fi influențat considerabil asupra deciziei Curții de Arbitraj.

Afirmă că nu i-a fost comunicat faptul adresării de către SRL "BPM-Plus" la Curtea de Arbitraj și astfel aceasta a fost în imposibilitate de a-și expune poziția printr-o referință.

Cere Lidia Vița desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 12 martie 2018.

Prin încheierea Judecătoria Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018, s-a admis cererea de desființare a hotărârii arbitrale și s-a desființat hotărârea arbitrală adoptată de judecătorul arbitral din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj a Republicii Moldova, Silvia Ursu, din 12 martie 2018 în dosarul 2-04/18 în procedura arbitrală depusă de către SRL "BPM-Plus" prin care s-a hotărât de a încasa de la Lidia Vița în beneficiul SRL "BPM-Plus" datoria contractuală în mărime de 276311,92 lei, penalitatea contractuală în mărime de 276311,92 lei și contravaloarea taxei de arbitraj în mărime de 14407,72 lei, în total suma de 567031,56 lei. S-a explicat părților în arbitraj că se pot adresa pentru soluționarea unui astfel de litigiu în instanța de judecată, în conformitate cu regulile generale prevăzute de Codul de procedură civilă (f.d.136-140).

La data de 26 noiembrie 2018, SRL "BPM-Plus" a depus recurs împotriva încheierii Judecătoria Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe și trimiterea cauzei la rejudecare, sau, deoarece SRL "BPM-Plus" a depus cerere reconvențională privind eliberarea titlului executoriu, de a dispune eliberarea titlului executoriu privind încasarea de la Lidia Vița în beneficiul SRL "BPM-Plus" a penalității contractuale în mărime de 276311,92 lei; a datoriei în mărime de 276311,92 lei, a contravalorii taxei de arbitraj în sumă de 14407,72 lei și a contravalorii taxei de stat în mărime de 100 lei, în total suma de 567131,56 lei (f.d.144-146).

În motivarea recursului depus, SRL "BPM-Plus" a invocat că a făcut cunoștință cu încheierea contestată din 06 noiembrie 2018 la data de 13 noiembrie 2018.

Susține că prima instanță eronat a concluzionat faptul că nu a fost respectată procedura de numire a arbitrilor la examinarea cauzei în ordinea arbitrajului și greșit a indicat în încheiere că litigiul arbitral va fi examinat de un judecător ales în conformitate cu înțelegerea părților din membrii judecătorilor Curții de Arbitraj, sau, în lipsa unei asemenea înțelegeri, numit de președintele Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, având în vedere că de fapt, în contract, părțile au stabilit că orice litigiu între părți (...) poate fi examinat de către Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova (...), constituită dintr-un arbitru numit de către președintele Curții de Arbitraj Economic (...).

Consideră că reieșind din prevederile art.12 alin. 3 al Legii cu privire la arbitraj, SRL "BPM-Plus" era obligată să o notifice pe Lidia Vița doar în cazul în care nu ar fi fost prevăzută procedura de numire a arbitrilor.

Afirmă că este eronată concluzia primei instanțe cu privire la faptul că cererea de arbitraj a fost examinată în absența părții, deoarece SRL "BPM-Plus" prin cererea din

Menționează că este greșită concluzia instanței de fond cu privire la faptul că în procesul de arbitraj nu a fost atrasă SRL "Regina Bucatelor", care este debitorul de bază, având în vedere că judecătorul nu era obligat să-l implice în proces.

Precizează că este neîntemeiat argumentul Lidiei Vița precum că nu a fost înștiințată despre ședința stabilită, deoarece la materialele cauzei se atestă avizul de recepție care confirmă contrariul.

Indică că prima instanță, reieșind din prevederile art. 481 alin. (4) Codul de procedură civilă, putea să le explice părților despre posibilitatea adresării în instanța de judecată pentru soluționarea litigiului în conformitate cu regulile generale prevăzute de Codul de procedură civilă, doar în cazul refuzului total sau parțial de eliberare a titlului de executare silită a hotărârii arbitrale datorat nuliității convenției arbitrale sau în cazul emiterii hotărârii într-un litigiu neprevăzut de convenția arbitrală sau al existenței de dispoziții din convenție în probleme neprevăzute de aceasta, ceea ce nu se regăsește la caz.

La data de 18 decembrie 2018, avocatul Stela Sandu în interesele Lidiei Vița a depus referință pe marginea cererii de recurs, solicitând respingerea recursului ca fiind neîntemeiat și menținerea încheierii Judecătorei Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018 fără modificări.

Tot la data de 18 decembrie 2018, avocatul Stela Sandu în interesele Lidiei Vița a depus o cerere de amânare a examinării recursului, menționând că dorește să participe la ședința de judecată în ordine de recurs, pentru a susține opinia expusă în referință, însă în ziua examinării recursului este implicată într-o ședință de judecată la Curtea de Apel Bălți.

Verificând legalitatea încheierii judecătorești contestate, pe baza dosarului și a cererii de recurs, Colegiul civil și de contencios administrativ conchide că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, reieșind din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile e la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul civil reține că încheierea contestată a fost emisă la 06 noiembrie 2018, fiind comunicată recurentului SRL "BPM-Plus" la 15 noiembrie 2018 (f.d.136-140; 143). Așadar, instanța de recurs constată că recursul declarat de SRL "BPM-Plus" la data de 26 noiembrie 2018 împotriva încheierii Judecătorei Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018 este depus în termenul legal.

În corespundere cu prevederile art.3 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile (...).

În acord cu prevederile art.424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Potrivit prevederilor art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complot din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei s-a constatat că la 06 iunie 2018, avocatul Stela Sandu în interesele Lidiei Vița a depus în instanța de judecată cererea împotriva SRL "BPM-Plus" cu privire la contestarea hotărârii arbitrale din 12 martie 2018, pronunțată de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, la cererea de arbitraj depusă de SRL "BPM-Plus" împotriva Lidiei Vița (f.d. 2-8).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cererii date, a admis cererea, emițând încheierea menționată mai sus (f.d.136-140).

Exprimându-și dezacordul cu încheierea Judecătorei Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018, SRL "BPM-Plus" a contestat-o cu recurs, invocând argumentele expuse supra.

Colegiul civil consideră criticile invocate în cererea de recurs neîntemeiate, iar încheierea primei instanțe întemeiată și legală, reieșind în următoarele motive.

Instanța de recurs reține că prin pct.4 al contractului de fidejusiune din 13 decembrie 2016, încheiat între SRL "BPM-Plus" și Lidia Vița, părțile au stabilit că orice litigiu între părți, apărut atât în legătură cu prezentul contract, cât și în legătură cu alte contracte de drept civil încheiate între părți, inclusiv cu privire la încheierea, valabilitatea, executarea, rezilierea și încetarea acestora, de asemenea în legătură cu orice raporturi juridice necontractuale între părți, poate fi examinat de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, constituită într-un arbitru numit de către președintele Curții de Arbitraj Economic (f.d.21-22).

La 30 ianuarie 2018, SRL "BPM-Plus" a depus la Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova o cerere de arbitraj împotriva Lidiei Vița cu privire la încasarea datoriei contractuale în mărime de 276311,92 lei, penalității contractuale în mărime de 276311,92 lei și contravalorii taxei de arbitraj în mărime de 14407,72 lei, în total suma de 567031,56 lei (f.d. 65).

Prin încheierea președintelui Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 30 ianuarie 2018, s-a dispus începerea procedurii de arbitraj la cererea de arbitraj depusă de SRL "BPM-Plus" și s-a numit arbitrul Silvia Ursu pentru examinarea cererii date de arbitraj (f.d.47).

Prin hotărârea arbitrală adoptată de judecătorul arbitral din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj a Republicii Moldova, Silvia Ursu, din 12 martie 2018 în dosarul 2-04/18 în procedura arbitrală depusă de către SRL "BPM-Plus", s-a încasat de la Lidia Vița în beneficiul SRL "BPM-Plus" datoria contractuală în mărime de 276311,92 lei, penalitatea contractuală în mărime de 276311,92 lei și contravaloarea taxei de arbitraj în mărime de 14407,72 lei, în total suma de 567031 lei,56 lei (f.d.12-15).

Potrivit art. 2 din Legea nr.23 din 22 august 2008 cu privire la arbitraj, arbitrajul este cale alternativă de soluționare a litigiilor atât de către arbitri numiți pentru fiecare caz aparte (arbitraj ad-hoc), cât și de instituții permanente de arbitraj.

Conform art. 4 din Legea cu privire la arbitraj, principiile de bază ale arbitrajului sunt: a) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; b) legalitatea; c) libertatea convențiilor în arbitraj; d) constituirea arbitrajului în conformitate cu convenția părților; e) contradictorialitatea; f) respectarea dreptului la apărare și g) confidențialitatea.

Potrivit art. 8 din Legea cu privire la arbitraj, convenția de arbitraj este un acord prin care părțile convin să supună arbitrajului toate litigiile sau anumite litigii ce ar putea să apară între ele cu privire la un raport juridic contractual sau necontractual. Convenția de arbitraj se încheie numai în scris, sub sancțiunea nulității. Ea poate avea forma unei clauze compromisorii inserate în contractul principal sau forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumite compromis. În acordul privind soluționarea litigiilor prin arbitraj, părțile trebuie să indice modul de numire a arbitrilor, cazul de numire a unui arbitru de către o persoană împuternicită, locul examinării litigiului și să accepte regulile de arbitraj.

Conform art. 28 alin. (1) din Legea cu privire la arbitraj, asupra problemelor remise arbitrajului spre soluționare în fond se decide prin hotărâre.

Potrivit art. 31 din aceeași Lege, hotărârea arbitrală poate fi contestată de orice parte printr-o cerere în anulare adresată instanței de judecată competente în termen de 3 luni din ziua primirii hotărârii arbitrale de către partea care a depus cererea de anulare. Instanța de judecată va pronunța o încheiere cu privire la desființarea totală sau parțială a hotărârii arbitrale sau la refuzul de a o desființa, în condițiile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova. Procedura de contestare a hotărârilor arbitrale este reglementată de Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile art. 477 alin. (1) Cod de procedură civilă, hotărârea arbitrală pronunțată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în instanța care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj, de către părțile în arbitraj, prezentând o cerere de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu art.479.

În acord cu prevederile art. 480 alin. (1) și (2) lit. e) și f) Cod de procedură civilă, hotărârea arbitrală se desființează numai în cazurile revăzute de prezentul articol. Hotărârea arbitrală se desființează în cazul când arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală și când partea care cere desființarea hotărârii prezintă în judecată probe despre faptul că partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data și oraedinței arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în fața arbitrajului pentru a da explicații.

La caz, din conținutul citației Curții de Arbitraj Economic din 30 ianuarie 2018, prin care Lidia Vița a fost invitată în ședința din 12 martie 2018, rezultă că acesteia i-a fost comunicată doar copia cererii de arbitraj și copia anexelor la aceasta (f.d.48; 49).

Având în vedere temeiul expres prevăzut de art. 480 alin. (2) lit. f) Cod de procedură civilă cu privire la desființarea hotărârii arbitrale, și raport cu faptul că Lidiei Vița nu i-a fost comunicată încheierea președintelui Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 30 ianuarie 2018, prin care s-a dispus începerea procedurii de arbitraj la cererea de arbitraj depusă de SRL "BPM-Plus" și s-a numit arbitrul Silvia Ursu pentru examinarea cererii date de arbitraj, instanța de recurs consideră întemeiat raționamentul primei instanțe cu privire la necesitatea admiterii cererii Lidiei Vița privind desființarea hotărârii arbitrale.

Subsecvent, Colegiul civil consideră întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la faptul că în cadrul procesului de arbitraj nu a fost atrasă SRL "Regina Bucatelor". Or, Lidia Vița, prin semnarea contractului de fidejusiune din 13 decembrie 2016, și-a asumat obligația de plată a datoriei SRL "Regina Bucatelor" în mărime de 374631,52 lei față de SRL "BPM-Plus", în cazul neexecutării obligației de plată de către SRL "Regina Bucatelor".

Prin urmare, SRL "Regina Bucatelor", în calitate de debitor principal, urma cel puțin să fie înștiințată despre începerea procedurii de arbitraj la cererea de arbitraj depusă de SRL "BPM-Plus" împotriva Lidiei Vița cu privire la încasarea datoriei, ceea ce la caz nu a fost stabilit și astfel, Colegiul civil respinge argumentul recurentului în acest sens.

Pe cale de consecință, Colegiul civil respinge argumentul recurentului precum că prima instanță eronat a concluzionat faptul că nu a fost respectată procedura de numire a arbitrilor la examinarea cauzei în ordinea arbitrajului.

Or, la actele pricinii nu se regăsește nici un înscris din care să rezulte că Lidia Vița a fost înștiințată despre numirea arbitrilor Silvia Ursu, ținând cont de modalitățile de comunicare între părți, prevăzute la art.21 din Legea cu privire la arbitraj, cum sunt: scrisoarea recomandată, recipisa de predare sau cu confirmare de primire sau înmânare personală contra semnătură.

Colegiul civil apreciază critic argumentul recurentului precum că este eronată concluzia primei instanțe cu privire la faptul că cererea de arbitraj a fost examinată în absența părții, având în vedere SRL "BPM-Plus", prin cererea din 22 ianuarie 2018, a solicitat examinarea cauzei în absența sa.

În sensul dat, Colegiul civil reține prevederile pct.12.3 din Regulamentul cu privire la activitatea Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrare a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova nr.1/15 din 14 ianuarie 2015, care stabilesc că neprezentarea în ședința arbitrală a reprezentanților tuturor părților litigante citate legal, fără comunicarea Curții de Arbitraj a temeiurilor acesteia, atrage amânarea ședinței pentru o altă dată calendaristică.

În context, Colegiul civil reține că potrivit prevederilor date, arbitrul urma să amâne ședința de judecată pentru o altă dată, având în vedere că doar reprezentantul reclamantului SRL "BPM-Plus" a solicitat examinarea cauzei în absența sa, pe când Lidia Vița, fiind citată legal, nu s-a prezentat în ședința arbitrală, fără comunicarea Curții de Arbitraj a temeiurilor neprezentării sale (f.d.11-15).

Totodată, Colegiul civil respinge cererea depusă de avocatul Stela Sandu în interesele Lidiei Vița cu privire la amânarea ședinței de judecată în ordine de recurs, întrucât, în conformitate cu prevederile art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează fără participarea părților.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt și de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate și care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SRL "BPM-Plus" ca fiind neîntemeiat și de a menține încheierea Judecătoriei Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018, ca întemeiată și legală.

În conformitate cu art.427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ,
d e c i d e:

Se respinge cererea depusă de avocatul Stela Sandu în interesele Lidiei Vița cu privire la amânarea ședinței de judecată în ordine de recurs.

Se respinge recursul declarat de societatea cu răspundere limitată "BPM-Plus".

Se menține încheierea Judecătoriei Orhei (sediul central) din 06 noiembrie 2018, emisă în cauza civilă la cererea depusă de Lidia Vița împotriva societății cu răspundere limitată "BPM-Plus" cu privire la contestarea hotărârii arbitrale.

Decizia rămâne irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Nelea Budăi

Judecătorii:

Ion Muruianu

